

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-12 (Devralma)
Karar Sayısı : 12-06/185-47
Karar Tarihi : 09.02.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR,
Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER: Osman Tan ÇATALCALI, Ebru İNCE

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN :- Tesco Kipa Kitle Pazarlama ve Gıda San. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Deniz PEKİN
Özbek Hukuk Bürosu Sümbül Sok. No: 45 1. Levent/İstanbul

D. DOSYA KONUSU: Tesco Kipa Kitle Pazarlama ve Gıda San. A.Ş.'nin Ardaş Gıda Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.'den Trakya bölgesinde bulunan ve "Ardaş" markası altında faaliyet gösteren 21 adet mağazanın kiracılık haklarını bazı sabit kıymetler ile birlikte devralması işlemine izin verilmesi talebi.

30

E. DOSYA EVRELERİ: Kurumu kayıtlarına 9.1.2012 tarih ve 229 sayı ile giren ve en son 01.02.2012 tarih ve 936 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 03.02.2012 tarih ve 2012-3-12/Öİ sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda özetle; dosya kousu devralma işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu, bununla birlikte bu devralma işlemi ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde ilgili piyasalarda yeni bir hâkim durumun yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilerek, rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilebileceği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1.Taraflar

G.1.1. Devreden: Ardaş Gıda Dağıtım San. ve Tic. A.Ş. (Ardaş)

50

1994 yılında kurulan Ardaş, bildirim tarihi itibarıyla İstanbul, Kırklareli, Tekirdağ ve Edirne'de toplam 51 mağaza ile hızlı tüketim malları perakendeciliği alanında faaliyet gösteren bir teşebbüstür.

G.1.2. Devralan: Tesco Kipa Kitle Pazarlama ve Gıda San. A.Ş. (Tesco)

Bildirim tarihi itibarıyla hızlı tüketim malları (HTM) perakendeciliği alanında Türkiye genelinde 137 mağaza ile faaliyet gösteren Tesco, 1992 yılında "Kipa" unvanıyla kurulan süpermarket zincirinin 2003 yılında Tesco Plc tarafından satın alınmasıyla kurulmuştur¹.

60 G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

HTM perakendeciliği sektöründe gerçekleşen birleşme/devralma işlemlerine ilişkin geçmişte alınan Kurul kararlarında², işlemin perakende pazarı ve tedarik pazarında etki yarattığından bahisle ilgili ürün pazarları temel olarak "tüketim malları perakende pazarı" ve "alım (tedarik) pazarları" olarak belirlenmiştir.

G.2.1.1. Hızlı Tüketim Malları (HTM) Perakende Pazarı

70

Geçmiş tarihli Kurul kararlarında HTM perakende sektörü bakımından yapılan tanımlamalarda, temel olarak, organize kanal olarak tabir edilen zincir mağaza şeklinde örgütlenmiş modern perakendecilerin tüketiciler nezdinde bakkal, kasap gibi geleneksel kanal üyesi perakendecilerden ayrı bir pazar teşkil ettiğinden hareketle, ilgili ürün pazarı organize kanal temelinde belirlenmektedir. Hızlı tüketim malları organize perakende pazarı dâhilinde ise farklı pazar tanımları yapılmıştır.

80

Diğer taraftan İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer verildiği üzere, inceleme konusu işlem alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyorsa pazar tanımının yapılmaması da mümkündür. Bu doğrultuda bildirim konusu işlemin etkileri, kesin bir pazar tanımı yapılmaksızın, "300 m² ve üstü" ile "1.000 m² altı ve üstü" net satış alanı alternatifleri temel alınarak değerlendirilmiştir.

G.2.1.2. Alım (Tedarik) Pazarı

90

Migros/Tansaş ve bu kararı takip eden diğer Kurul kararlarında, alım pazarına ilişkin olarak çeşitli ürün grupları bazında değerlendirme yapılmasının yerinde olacağı, bu bağlamda, alım pazarının et ve et ürünleri, beyaz et ve yumurta ürünleri, unlu ürünler, sütü ürünler, bira, şarap ve alkollü içkiler, alkolsüz içkiler, sıcak içecekler (kahve ve çay), şekerli ürünler (çikolata, kek gibi), temel gıdalar (un, şeker, pirinç gibi), dondurulmuş ürünler, bebek mamaları, ev hayvanları yiyecekleri, vücut bakım ürünleri, ev temizlik ürünleri olarak ayrı ayrı belirlenebileceği belirtilmiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazarlar

100

Devralmanın perakende pazarında yaratacağı etkiler, mağazaların faaliyet göstermekte olduğu yerel bölgelerde hissedilecektir. Devralmaya konu mağazalar Kırklareli ve Edirne il merkezleri ile Lüleburgaz, Silivri, Çorlu, Keşan, Çerkezköy, Büyükçekmece, Uzunköprü, Hayrabolu, Malkara ve Muratlı ilçelerindedir. Bu bölgelerden Büyükçekmece, Uzunköprü, Hayrabolu, Malkara ve Muratlı bölgelerinde Tesco'nun mağazası bulunmamaktadır.

¹ 26.6.2003 tarih, 03-45/519-230 sayılı Kurul kararı ile işleme izin verilmiştir.

² 17.06.2005 tarih ve 05-40/557-136 sayılı Carrefoursa/Gima kararı, 31.10.2005 tarih ve 05-76/1030-287 sayılı Migros/Tansaş kararı, 4.5.2006 tarih ve 06-32/392-102 sayılı Kiler/Canerler kararı ve 6.7.2006 tarih ve 06-47/632-18 sayılı Kiler/Güler kararı, 5.4.2007 tarih ve 07-30/293-110 sayılı Makromarket/Nazar kararı, 23.2.2011 tarih ve 11-10/186-62 sayılı Migros/Greens kararı sektöre ilişkin örnek kararlardır.

12-06/185-47

Perakende pazarı bakımından ilgili coğrafi pazarlar devralma işlemine konu teşebbüslerin birlikte yer aldıkları Kırklareli ve Edirne il merkezleri ile Lüleburgaz, Silivri, Çorlu, Keşan, Çerkezköy ilçeleri olarak belirlenmiştir.

Alım pazarında ise zincir mağazaların tek elden alım yapmaları nedeniyle yerel ayrıma gidilmesine gerek yoktur. Bu çerçevede alım pazarı bakımından, önceki Kurul kararları paralelinde ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir..

G.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

G.3.1. İşlemin Niteliği

İncelemeye konu işlem Ardaş'a ait 21 mağazaya ilişkin kiracılık haklarının, taraflar arasında akdedilen sözleşmede yer alan ve bu mağazalarda bulunan sabit kıymetlerin ve altyapılarının, Ardaş ve Tesco tarafından belirlenecek stokların, mülkiyeti Ardaş'ta bulunan iki aracın ve Ardaş'a ait "Ardaş" markasının devir işlemin tamamlanmasından itibaren bir yıl boyunca geçerli olacak gayri münhasır kullanım hakkının Tesco'ya devredilmesidir. Söz konusu işlem ile Ardaş'ın bütün mağazaları Tesco'ya devredilmemektedir. Sözleşmede ismi geçen 21 mağazanın haricinde Ardaş, 30 mağazası ile perakendecilik sektöründe faaliyet göstermeye devam edecektir.

2010/4 sayılı Tebliğ'de sadece malvarlığının mülkiyetinin devri değil malvarlığının yönetiminde hak sahibi olma yetkisi veren araçların devri de devralma işlemi olarak kabul edilmektedir.

Kira sözleşmelerinin devri yoluyla malvarlığının yönetimi devralana geçmekte, bu durum ise kontrol değişikliğinin gerçekleştiğini göstermektedir. Nitekim bu hususa 2010/4 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde yer verilmiştir.

Dolayısıyla, Tesco'nun Ardaş'a ait 21 mağazanın kira sözleşmesini devralması işlemi, bu mağazaların işletilmesi için gereken hakkın devrinin kontrol değişikliğine yol açması nedeniyle, 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralmadır³.

Dosya içeriğinden 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7.1.a. maddesinde belirtilen ciro eşiklerinin aşıldığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, hem Tesco'nun hem de Ardaş'ın Kırklareli ve Edirne il merkezleri ile Lüleburgaz, Silivri, Çorlu, Keşan ve Çerkezköy ilçelerinde HTM perakendeciliği alanında faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in aradığı "etkilenen pazar" koşulunu taşıdığı, dolayısıyla izne tabi olduğu anlaşılmaktadır.

G.3.2. İşlemin Rekabetçi Etkilerinin Değerlendirilmesi

G.3.2.1. Tüketim Malları Organize Perakende Pazarı

Devre konu 21 mağazanın 6'sı Tesco'nun faaliyetinin olmadığı coğrafi pazarlarda yer almaktadır. Devralma işlemi, Tesco ve Ardaş'ın faaliyetlerinin kesiştiği Kırklareli ve Edirne il merkezleri ile Lüleburgaz, Silivri, Çorlu, Keşan, Çerkezköy ilçeleri ilgili pazarları bakımından aşağıda değerlendirilmektedir.

³ 30.12.2008 tarih, 08-76/1229-467 sayılı Carrefour-Zergan Kurul kararında da kira sözleşmelerinin devri devralma işlemi sayılarak işleme izin verilmiştir.

12-06/185-47

160

İlgili pazarlar bakımından devre konu mağazaların satış alanı büyüklükleri ile Tesco'nun aynı bölgede yer alan mağazalarının satış alanı büyüklükleri incelendiğinde; devre konu mağazaların 1.000 m²'den küçük ortalama (.....) satış alanına sahip "süpermarket" olduğu, Tesco'nun devre konu mağazaların bulunduğu bölgelerde yer alan mağazalarının ise ortalama (.....) satış alanına sahip hipermarketler olduğu dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Devre konu mağazalar "küçük süpermarket" ve "süpermarket" formatında olup, 1.000 m² satış alanı büyüklüğünün üzerinde yer almamaktadır. Bu paralelde ilgili pazarların "1.000 m² altı ve üstü" satış alanı eşiği temelinde tanımlanması halinde tarafların ayrı pazarlarda yer aldığı görülmektedir. Bu çerçevede, Tesco'nun Ardaş mağazalarının kiracılık hakkını alarak farklı bir pazara gireceği, dolayısıyla işlemin rekabetçi endişe doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

"300 m² ve üstü" satış alanı eşiği temelinde kurulan pazar tanımları çerçevesinde, devralma işlemi öncesi ve sonrasında Tesco'nun pazar paylarına, Tablo 1'de yer verilmektedir.

Tablo 1 Tesco'nun İşlem Öncesi ve Sonrası (Tahmini) Pazar Payları (2011)

İlgili Pazar	Pazar Büyüklüğü ⁴	İşlem Öncesi Pazar Payı (%)	İşlem Sonrası Pazar Payı (%)
Kırklareli	(.....)	(.....)	(.....)
Edirne	(.....)	(.....)	(.....)
Lüleburgaz	(.....)	(.....)	(.....)
Silivri	(.....)	(.....)	(.....)
Çorlu	(.....)	(.....)	(.....)
Keşan	(.....)	(.....)	(.....)
Çerkezköy	(.....)	(.....)	(.....)

170

Tablodaki verilerden, Tesco'nun ilgili pazarlar arasında en yüksek paya sahip olduğu Kırklareli ve Keşan'da işlemin pazar payı artışına neden olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun nedeni anılan bölgelerde devre konu mağazaların 300 m² eşiğinin altında yer almasıdır.

İşlemin Tesco'nun pazar payında en fazla artış sağladığı bölgeler ise (.....);(.....) ve (.....) puanla sırasıyla Çerkezköy, Lüleburgaz ve Edirne'dir. Kırklareli ve Keşan yukarıda açıklanan nedenle dışarıda tutulduğunda Tesco, ilgili pazarlar bakımından en yüksek pazar payına Edirne'de ulaşmaktadır. Bu pazarlar bakımından Tesco'nun 300 m²-999 m² ve 1.000 m² ve üzerindeki satış alanı kırılımında rakiplerine ve rakiplerin ilgili bölgede kaç mağaza ile faaliyette bulduklarına ait bilgilere Tablo 2'de yer verilmektedir.

180

Tablo 2 Edirne, Lüleburgaz ve Çerkezköy'de İşlem Sonrası Tesco'nun Rakipleri ve Mağaza Sayıları

İlgili Pazar	300 m ² -999 m ²		≥ 1.000 m ²	
	Rakip sayısı	Rakipler ve Mağaza Sayıları	Rakip sayısı	Rakipler ve Mağaza Sayıları
Edirne	3	Kiler (3), Margi (2), Onur (1)	3	Kiler (1), Carrefour (1), Migros (1)
Lüleburgaz	7	Karpa (1), Kiler (2), Filiz (2), Onur (1), Gökkuşluğu (1), Migros (1), Şok (1)	1	Karpa (1)
Çerkezköy	6	Onur (2), Kiler (3), İdeal (1), Tem (1), Rammar (1), Migros (1)	2	Lemar (1), BigM (1)

Tesco'nun ve rakiplerinin ilgili pazarlardaki pazar paylarına Tablo-3'te yer verilmektedir.

⁴ Tesco tarafından bildirim formunda sunulan tahmini haftalık HTM satışları toplamını içerdiği ve verilerin saha çalışması yöntemiyle elde edildiği belirtilmiştir.

Tablo 3: Edirne, Lüleburgaz ve Çerkezköy Bölgelerinde İşlem Sonrasında Gerçekleşecek Pazar Payları

İlgili Pazar	Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Edirne	Migros	(.....)
	Kiler	(.....)
	Margi	(.....)
	Onur	(.....)
	Carrefour	(.....)
	Tesco	(.....)
	TOPLAM	100,0
Lüleburgaz	Karpa	(.....)
	Kiler	(.....)
	Filiz	(.....)
	Onur	(.....)
	Gökkuşığı	(.....)
	Migros	(.....)
	Şok	(.....)
	Tesco	(.....)
	TOPLAM	100,0
Çerkezköy	Onur	(.....)
	Kiler	(.....)
	İdeal	(.....)
	Big M	(.....)
	Lemar	(.....)
	Migros	(.....)
	Tem	(.....)
	Rammar	(.....)
	Tesco	(.....)
	TOPLAM	100,0

Yukarıdaki tablolarda sunulan devralma öncesi ve sonrası pazar payı verilerinden işlemin, yoğunlaşmada bir artışa neden olacağı ancak, rekabetin seviyesi dikkate alındığında ilgili pazarlarda hâkim durum yaratılmasına yol açacak düzeyde bir yoğunlaşma doğurmayacağı kanaatine varılmıştır. Diğer taraftan devralmalara konu Tesco'nun mevcut mağazalarının formatları arasındaki fark göz önünde bulundurulduğunda, işlem ile Tesco'nun bölgede hâlihazırda sahip olmadığı mağaza formatları ile mağaza ağını genişletmeye, pazarda önemli bir büyüklük teşkil eden Carrefour, Migros ve diğer ulusal zincirler gibi süpermarket bölümüne dâhil olmaya çalıştığı kanaati oluşmuştur. Dolayısıyla Tesco'nun devralma işlemi öncesinde hipermarket formatında faaliyette bulunduğu bu bölgelerdeki faaliyetini mağaza ağına küçük süpermarket ve süpermarket formatında mağazalar eklemek suretiyle artırma çabasında olduğu, bu mağazaların görece küçük satış alanı dolayısıyla müşterilere yakınlık avantajından faydalanılmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.

190

200

G.3.2.2. Alım (Tedarik) Pazarı Bakımından Değerlendirme

Organize perakende sektöründe Tesco'nun Türkiye genelindeki 2011 yılı pazar payı (.....) olup, Ardaş'ın ise pazar payı %1'in altındadır. Ardaş'ın 51 mağazasından 21'inin devri dikkate alındığında, devralma işlemi Tesco'nun alım pazarındaki pazar payını düşük oranda etkileyecektir. Tesco'nun tedarik pazarında, işlem sonucunda sahip olacağı öngörülen pazar payının düşük olmasından hareketle, ürün grupları bazında tanımlanan tedarik pazarı için ayrıca değerlendirme yapmaya gerek görülmemiştir.

210 **H. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

220